PEDRO CRUZ VILLALÓN
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2015. július 2.[1]

C-245/14. sz. ügy

Thomas Cook Belgium NV
kontra
Thurner Hotel GmbH

(a Handelsgericht Wien [Ausztria] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség — Polgári ügyekben való együttműködés — 1896/2006/EK rendelet — Európai fizetési meghagyásos eljárás — A 20. cikk (2) bekezdése — Az európai fizetési meghagyás felülvizsgálata az ellentmondási határidő lejártát követően — Valótlan vagy pontatlan adatok — Az európai fizetési meghagyást kibocsátó bíróság joghatóságának hiánya — A »különleges körülmény« fogalma”

1. A jelen ügy lehetőséget nyújt a Bíróság számára, hogy gyakorlatilag először foglaljon állást az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdésében foglalt „különleges körülmény” fogalmával kapcsolatban.[2] Egészen pontosan az a kérdés, hogy az európai fizetési meghagyásos eljárás keretében az európai fizetési meghagyást kibocsátó bíróság joghatóságának a felek által megállapított, de a meghagyás iránti kérelmet tartalmazó formanyomtatványban fel nem tüntetett joghatósági kikötés lehetséges fennállására visszavezethető esetleges hiánya „különleges körülményként” indokolja-e a meghagyás felülvizsgálatát, ha az adósnak nyilvánvalóan volt lehetősége kellő időben ellentmondással élni az említett meghagyással szemben, és ezt nem tette meg.

I – **Jogi háttér**

2. Az 1896/2006 rendelet (25) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„Az ellentmondás benyújtására rendelkezésre álló határidő lejártát követően egyes különleges esetekben a kötelezett számára jogot kell biztosítani arra, hogy kérelmezze az európai fizetési meghagyás felülvizsgálatát. A különleges esetekben történő felülvizsgálat nem eredményezhet a kötelezett számára második lehetőséget a követeléssel szembeni ellentmondásra. A felülvizsgálati eljárás során a követelés – a kötelezett által ismertetett különleges körülményekből eredő mértéken túl – nem vizsgálható érdemben. Az egyéb különleges körülmények magukban foglalhatják azt az esetet is, amikor az európai fizetési meghagyás a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott valótlan adatokon alapult.”

1 — Eredeti nyelv: spanyol.

2 — Az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló, 2006. december 12-i 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 399., 1. o.). A Novontech-Zala végzésben, C-324/12, EU:C:2013:205, a Bíróság már kimondta, hogy az európai fizetési meghagyással szemben benyújtható ellentmondásra nyitva álló határidőnek a kötelezett képviselőjének a felróható magatartása miatti elmulasztása nem indokolja e fizetési meghagyás felülvizsgálatát, mivel az ilyen mulasztást nem foglalják magukban az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdése értelmében vett különleges körülmények. Az eco cosmetics és Raiffeisenbank St. Georgen ítéletben, C-119/13 és C-120/13, EU:C:2014:2144, a Bíróság megállapította, hogy a hivatkozott rendelet 20. cikkében foglalt eljárás nem alkalmazható akkor, ha a fizetési meghagyást nem az említett rendelet 13–15. cikkében megállapított minimumszabályoknak megfelelő módon kézbesítették.

3. Az említett rendeletnek „Az európai fizetési meghagyással szembeni ellentmondás” című 16. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A kötelezett az európai fizetési meghagyással együtt kézhez kapott, a VI. mellékletben található »F« formanyomtatvány felhasználásával a származási bíróságnál ellentmondást nyújthat be az európai fizetési meghagyással szemben.

(2) A[z] ellentmondást a meghagyás kötelezettnek történő kézbesítése időpontjától számított 30 napon belül kell megküldeni.

(3) A kötelezettnek az ellentmondásban nyilatkoznia kell arról, hogy vitatja a követelést, annak indokát azonban nem kell megjelölnie.

(4) A ellentmondást papíron vagy bármely más, a származási tagállam által elfogadott és a származási bíróság rendelkezésére álló kommunikációs eszközön keresztül – beleértve az elektronikus formát is – kell benyújtani.

[…]”

4. A hivatkozott rendelet „Felülvizsgálat különleges esetekben” című 20. cikkének szövege a következő:

„(1) A 16. cikk (2) bekezdésében megállapított határidő lejártát követően a kötelezettnek jogában áll az európai fizetési meghagyás felülvizsgálatát kérni a származási tagállam hatáskörrel rendelkező bíróságától, feltéve, hogy haladéktalanul jár el, és:

a) i) a fizetési meghagyást a 14. cikkben előírt valamely módon kézbesítették; és

ii) a kézbesítés – a kötelezett önhibáján kívül – nem történt meg kellő időben ahhoz, hogy védelméről gondoskodhasson,

vagy

b) a kötelezettet *vis maior* vagy önhibáján kívüli különleges [helyesen: rendkívüli] körülmények akadályozták abban, hogy a követelés ellen ellentmondással éljen.

(2) A 16. cikk (2) bekezdésében megállapított határidő lejártát követően a kötelezett kérheti az európai fizetési meghagyás felülvizsgálatát a származási tagállam hatáskörrel rendelkező bíróságától abban az esetben is, amennyiben a fizetési meghagyást egyértelműen tévesen bocsátották ki, tekintettel az e rendeletben megállapított követelményekre, vagy egyéb különleges körülményekre.

(3) Amennyiben a bíróság – azon az alapon, hogy az (1) és (2) bekezdésben említett felülvizsgálati okok egyike sem áll fenn – a kötelezett kérelmét elutasítja, az európai fizetési meghagyás hatályban marad.

Amennyiben a bíróság úgy határoz, hogy a felülvizsgálat az (1) és (2) bekezdésben megállapított okok valamelyike alapján indokolt, az európai fizetési meghagyás semmis.”

II – **Az alapjogvita és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések**

5. Az alapeljárásban fellebbező fél, a Thomas Cook Belgium NV (a továbbiakban: Thomas Cook), genti (Belgium) székhellyel rendelkező, utazási irodát működtető vállalkozás, amely különböző turisztikai szolgáltatásokat nyújt. 2009. szeptember 3-án a Thomas Cook szerződést kötött a söldeni (Ausztria) székhelyű Thurner Hotel GmbH (a továbbiakban: Thurner Hotel) osztrák társasággal, amelyben

megállapodtak a 2010. évi nyári szezonban folytatandó együttműködés új feltételeiben. Később, mivel Thomas Cook a fizetést elmulasztotta, a Thurner Hotel – amely a hivatkozott szerződésben megállapított feltételek szerint biztosított szálláshelyeket Söldenben – egy több mint 15 000 euróról szóló európai fizetési meghagyás kibocsátását kérte a utazási irodával szemben a Bezirksgericht für Handelssachen Wien (Ausztria) (kereskedelmi ügyekben eljáró bécsi kerületi bíróság) előtt. E bíróság joghatóságát a kötelezettség teljesítésének helyére alapozta, amely Ausztria volt.

6. 2013. június 26-án érvényesen kézbesítették a Thomas Cook részére az európai fizetési meghagyást. A Thomas Cook nem élt ellentmondással az 1896/2006 rendelet 16. cikkének (2) bekezdése szerinti harmincnapos határidőn belül, mivel – állítása szerint – a nyilvántartásaiban való kutatással volt elfoglalva annak kiderítése érdekében, hogy a szóban forgó fizetési meghagyás megalapozott volt-e, vagy sem.

7. 2013. szeptember 25-én a Thomas Cook a Bezirksgericht für Handelssachen Wien előtt az európai fizetési meghagyás felülvizsgálatát kérte az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdése alapján. A Thomas Cook alapvetően azzal érvelt, hogy a szóban forgó európai fizetési meghagyást joghatósággal nem rendelkező bíróság bocsátotta ki, mivel a felek megállapodása szerinti általános szerződési feltételek joghatóságot kikötő megállapodást tartalmaznak a Gentre (Belgium) kiterjedő illetékességgel rendelkező bíróságok javára. Véleménye szerint a tévesen kibocsátott európai fizetési meghagyást az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (3) bekezdése értelmében semmis, mivel a meghagyást kibocsátó bíróság joghatóságának hiánya az említett rendelet 20. cikkének (2) bekezdése szerinti felülvizsgálati okot képez.

8. A Bezirksgericht für Handelssachen Wien 2013. október 28-i végzésével elutasította a Thomas Cook által az európai fizetési meghagyás felülvizsgálata iránt benyújtott kérelmet. A Thomas Cook határidőn belül fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz. A fellebbezés alátámasztására a Thomas Cook az 1896/2006 rendelet (25) preambulumbekezdésére hivatkozott, amely kifejezetten az említett rendelet 20. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „kivételes körülményként” említi azt az esetet, ha az európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem a kérelmet tartalmazó formanyomtatványon szerepeltetett hamis adatokon alapult. Véleménye szerint a Bezirksgericht für Handelssachen Wien a jelen ügyben nem vette figyelembe, hogy nem az osztrák bíróságok, hanem a felek megállapodása szerinti általános szerződési feltételek alapján a genti (Belgium) bíróságok rendelkeztek joghatósággal. A Thomas Cook szerint az említett bíróságnak meg kellett volna állapítania, hogy az európai fizetési meghagyást egyértelműen tévesen bocsátották ki a hivatkozott rendelet 20. cikkének (2) bekezdése értelmében.

9. A Handelsgericht Wien függesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket intézte a Bírósághoz:

„1) Úgy kell-e értelmezni az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló 1896/2006 európai parlamenti és tanácsi rendeletet, hogy a kötelezett az említett rendelet 20. cikkének (2) bekezdése alapján abban az esetben is kérheti az európai fizetési meghagyás bírósági felülvizsgálatát, ha a fizetési meghagyást ugyan érvényesen kézbesítették részére, azt azonban a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott joghatósági adatok alapján joghatósággal nem rendelkező bíróság bocsátotta ki?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: már abban az esetben is fennállnak-e az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdése értelmében vett különleges körülmények a [2006]. február 7-i 2004/0055 európai bizottsági közlemény (25) preambulumbekezdésének megfelelően, ha az európai fizetési meghagyást a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott olyan adatok alapján bocsátották ki, amelyek utóbb valótlannak bizonyulhatnak, különösen ha a bíróság joghatósága függ azoktól?”

10. A jelen ügyben a Thurner Hotel, az osztrák kormány, a portugál kormány, az Európai Bizottság és a német kormány terjesztett elő írásbeli észrevételt. A Thomas Cook határidőn túl nyújtotta be írásbeli észrevételeit, ezért azokat nem fogadták el. A Thomas Cook kérésére megtartott 2015. április 16-i nyilvános tárgyaláson kizárólag a Bizottság vett részt.

III – **A felek álláspontjainak összefoglalása**

11. A Thurner Hotel elsősorban a Thomas Cook által az alapeljárásban előadott azon érvelést vitatja, amely szerint nem tudott a fizetési kötelezettségének elmulasztásáról, mivel nem (vagy legalábbis nem a kellő időben) küldték meg részére a vonatkozó számlákat, és a Thomas Cook szerint ez akadályozta meg abban, hogy a megfelelő időben benyújtsa ellentmondását. Másodsorban azt is vitatja, hogy a felek megállapodtak volna abban, hogy a genti bíróságok joghatóságát kötik ki. Mindenesetre az európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmében világosan kifejtette, hogy azon bíróság joghatóságát, amelyhez az említett kérelmet benyújtotta, a szerződéses kötelezettségek teljesítésének helyére alapozta (a 44/2001 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése alapján), így a Thomas Cook élhetett volna ellentmondással a harmincnapos határidőn belül.

12. A Thurner Hotel úgy véli, hogy a vitatott rendelkezést (az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdését) megszorítóan kell értelmezni. Véleménye szerint ellentétes lenne a jogbiztonság elvével annak lehetővé tétele, hogy az említett rendelkezés folytán olyan eljárásjogi kivételek érvényesüljenek, amelyekre az ellentmondásra előírt határidőn belül lehetne (és kellene) hivatkozni.

13. Az osztrák kormány is az 1896/2006 rendelet 20. cikke (2) bekezdésének megszorító értelmezése mellett foglal állást, amely kizárná, hogy „különleges körülménynek” tekintsék azt a körülményt, amelyre az adós már az ellentmondásában hivatkozhatott volna, és ezzel a német kormány is egyetért. Az osztrák kormány szerint kizárólag a nyilvánvalóan jogellenes, illetve a csalárd módon alkalmazott európai fizetési meghagyások képezhetnék az említett rendelet 20. cikkének (2) bekezdése szerinti felülvizsgálat tárgyát.

14. A portugál kormány megjegyzi, hogy a hivatkozott rendelet 20. cikkének (2) bekezdése két esetben teszi lehetővé az európai fizetési meghagyás felülvizsgálata iránti kérelem előterjesztését az ellentmondásra nyitva álló határidő lejárta után: egyrészt, amennyiben a fizetési meghagyást egyértelműen tévesen bocsátották ki, tekintettel az említett rendeletben megállapított követelményekre, abban az értelemben, hogy az említett fizetési meghagyás kibocsátásakor nem tartották tiszteletben a rendelet által megállapított, a kibocsátásra irányadó érvényességi követelményeket; másrészt, ha fennállna bármely egyéb különleges körülmény. A portugál kormány szerint az 1896/2006 rendelet 16. cikkének (2) bekezdésében az ellentmondásra előírt határidő az érvényesíteni kívánt követelés jogszerűségének és érvényességének vitatására irányul a szóban forgó rendeletben megállapított érvényességi feltételeknek megfelelő európai fizetési meghagyás esetében. Ezzel szemben az e rendelet 20. cikkének (2) bekezdése szerinti felülvizsgálat célja a rendelet megsértésével kibocsátott fizetési meghagyások végrehajtásának megakadályozása. A portugál kormány szerint a meghagyás joghatósággal nem rendelkező bíróság általi kibocsátása egy alapvető érvényességi követelményt sért, és a 16. cikkben előírt határidőn túl is megtámadhatónak kell lennie.

15. A Bizottság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre igenlő választ javasol abban értelemben, hogy ha a meghagyást ténylegesen joghatósággal nem rendelkező bíróság bocsátotta ki, az 1896/2006 rendeletben meghatározott feltételekre tekintettel a fizetési meghagyást tévesen bocsátották ki, ez pedig lehetővé teszi az említett rendelet 20. cikkének (2) bekezdése szerinti felülvizsgálat iránti kérelem előterjesztését. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre annak tisztázásával kell választ adni, hogy a meghagyást „egyértelműen” tévesen bocsátották-e ki. A bíróság joghatósága

tekintetében az esetek többségében nem „egyértelmű”, hogy a meghagyást kibocsátó bíróság rendelkezik-e joghatósággal, vagy sem. Márpedig a Bizottság véleménye szerint, a rendelet céljával ellentétes lenne arra kötelezni a bíróságot, hogy minden esetben kimerítően vizsgálja meg, hogy a meghagyás kibocsátása tekintetében rendelkezik-e joghatósággal, vagy sem.

16. A Bizottság az 1896/2006 rendelet 20. cikke (2) bekezdése hatályának az 1215/2012 rendeletben [3] foglaltak szerinti korlátozását javasolja úgy, hogy az európai fizetési meghagyást csak akkor lehessen megtámadni az ellentmondási határidőn túl, ha egy adott jogviszonyban kifejezetten a gyengébb fél védelmére irányuló bírósági joghatósági kikötések vagy az 1215/2012 rendelet 45. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii) alpontjában hivatkozott 24. cikkében meghatározott (kizárólagos joghatóság) szabályok sérülnek. Egyik esetnek sem felel meg a bírósági joghatósági kikötésre vonatkozó megállapodás esetleges megsértése, amely úgy tűnik, hogy a jelen ügy alapját is képezi, így nem lehet szó arról, hogy a meghagyást „egyértelműen” tévesen állították volna ki.

17. A Bizottság szerint ezért még meg kellene vizsgálni, hogy fennáll-e az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „egyéb különleges körülmény”. A Bizottság az említett rendelkezés megszorító értelmezését és kizárólag a fizetési meghagyásos eljárás keretében történő szándékos visszaélés eseteire történő alkalmazását javasolja, amelyet minden egyes esetben bizonyítani kell. [4]

18. A német kormány úgy véli, hogy nem minden, a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott helytelen vagy valótlan adat nyit utat az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdése alapján történő felülvizsgálathoz. Az európai fizetési meghagyás felülvizsgálata csak akkor indokolt, ha mindkét fél érdekeit mérlegelve, annak végrehajtása egyikük számára elviselhetetlen („unerträglich”) lenne. A német kormány ezenkívül az 1896/2006 rendelet 20. cikkére vonatkozó Novontech-Zala végzésre [5] hivatkozik, amelyben a Bíróság a harmincnapos ellentmondási határidővel kapcsolatban kimondta, hogy „ha […] az említett határidő túllépése a kötelezett képviselőjének a gondatlanságából adódik, az ilyen helyzet, mivel könnyen elkerülhető lett volna, nem tartozhat a [20. cikk (1) bekezdésének b) pontja és a (2) bekezdése] értelmében vett rendkívüli vagy különleges körülmények közé”. A német kormány véleménye szerint ezt az okfejtést kell alkalmazni annak megállapításához, hogy nem tekinthető „különleges körülménynek” az, amelyet az arra hivatkozó fél könnyen elkerülhetett volna. Ezenkívül az 1896/2006 irányelv céljaival (különösen a gyorsaság és a költségek csökkentése) ellentétes lenne elfogadni, hogy felülvizsgálható az olyan európai fizetési meghagyás, amellyel szemben a kellő időben ellentmondással élhettek volna (amely ellentmondást egyébként még indokolni sem kell az említett rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint).

19. A német kormány számára az a tény, hogy az európai fizetési meghagyást kérelmező fél és a másik fél nem értenek egyet a bírósági joghatóság tekintetében, egyáltalán nem olyan „különös”, és a jelen ügyben a Thomas Cook különösebb nehézség nélkül hivatkozhatott volna ellentmondásában a meghagyást kibocsátó bíróság joghatóságának hiányára. Végezetül a német kormány megállapítja, hogy bár a meghagyást végül kibocsátó bíróság nem rendelkezik joghatósággal, mindenesetre egy tagállam olyan pártatlan és független szervéről van szó, amelynek a döntéshozatalkor nem volt indoka arra, hogy figyelmen kívül hagyja vagy megsértse a Thomas Cook érdekeit.

3 — A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 351., 1. o.).

4 — Véleménye szerint a jelen ügyben, amelyben a Thurner Hotel a Bezirksgericht für Handelssachen Wien joghatóságát a szerződéses kötelezettségek teljesítésének helyére alapozta a 44/2001 rendelet 5. cikke alapján, nem áll fenn ez a körülmény.

5 — C-324/12, EU:C:2013:205, 21. pont.

IV – **Elemzés**

A – *Előzetes megfontolások*

20. A kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatal céljából két kérdéssel fordul a Bírósághoz. Az első kérdéssel arra keresi a választ, hogy az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdése alapján lehet-e az olyan európai fizetési meghagyás felülvizsgálatát kérni, amelyet a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott joghatósági adatok szerint joghatósággal nem rendelkező bíróság bocsátott ki; a második kérdéssel (amelyet csak az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén kér megválaszolni) annak meghatározását kéri, hogy az említett rendelkezések értelmében vett „különleges körülménynek" minősül-e, ha a meghagyást utóbb valótlannak bizonyuló joghatósági adatok alapján bocsátják ki.

21. Véleményem szerint, ahogy azt a német kormány javasolja észrevételeiben, a két kérdés átdolgozható és egy kérdésként is megfogalmazható, a következőképpen:

„Úgy kell-e értelmezni az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdését a (25) preambulumbekezdésével összefüggésben, hogy fennállnak azon »különleges körülmények«, amelyek lehetővé teszik azon kötelezett számára, akinek a részére az európai fizetési meghagyást érvényesen kézbesítették, hogy kérje ennek bírósági felülvizsgálatát, ha a meghagyást a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott olyan adatok alapján bocsátották ki, amelyek utóbb valótlannak bizonyulnak, különösen ha a bíróság joghatósága függ azoktól?"

B – *A kérdés vizsgálata*

22. Az 1896/2006 rendelet „Felülvizsgálat különleges esetekben" című 20. cikkének (2) bekezdése megállapítja, hogy „a 16. cikk (2) bekezdésében megállapított határidő lejártát követően a kötelezett kérheti az európai fizetési meghagyás felülvizsgálatát a származási tagállam hatáskörrel rendelkező bíróságától abban az esetben is, amennyiben a fizetési meghagyást egyértelműen tévesen bocsátották ki, tekintettel az e rendeletben megállapított követelményekre, vagy egyéb különleges körülményekre", vagyis olyan körülményekre, amelyek az említett rendelet – kérdést előterjesztő bíróság által kifejezetten hivatkozott[6] – (25) preambulumbekezdése szerint, magukban foglalhatják azt a tényt is, hogy „az európai fizetési meghagyás a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott valótlan adatokon alapult".

23. Márpedig mind az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdésében foglalt azon követelmény, hogy a meghagyást „egyértelműen tévesen bocsátották ki", mind a (25) preambulumbekezdés iránymutatása, amely szerint „a különleges esetekben történő felülvizsgálat nem eredményezhet a kötelezett számára második lehetőséget a követeléssel szembeni ellentmondásra", véleményem szerint azt az értelmezést támasztják alá, hogy „a különleges esetekben történő felülvizsgálatot" megszorító módon kell alkalmazni. Ezért tehát alapvetően egyetértek a német kormánnyal abban, hogy nem minden, a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott valótlan és pontatlan adat indokolhatja az európai fizetési meghagyás felülvizsgálatát az 1896/2006 rendelet 20. cikke (2) bekezdésének megfelelően.

6 — Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés megfogalmazásában a Handelsgericht Wien „a [2006]. február 7-i 2004/0055 európai bizottsági közlemény (25) preambulumbekezdésére" hivatkozik. Véleményem szerint az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó, 2006. február 7-i módosított javaslatra (COM(2006) 57 végleges) hivatkozik, amely bevezette a szövegbe a jelenleg hatályos (25) preambulumbekezdést.

24. Magával az európai fizetési meghagyásos eljárás kialakításával is ellentétes lenne a kizárólag különleges esetekre szóló eljárás megengedő alkalmazása, amely eljárás általános jelleggel egyetlen lehetőséget kínál – az 1896/2006 rendelet 16. cikke szerinti ellentmondást – az adós számára, hogy észrevételt tegyen a hitelező követelésére, azonban éppen ezért kevés alaki követelmény (harminc napon belül írásban kell benyújtani) vonatkozik rá, anyagi követelmény pedig egyáltalán nincs azzal szemben (nincs indokolási kötelezettség). [7]

25. Következésképpen úgy vélem, hogy a hivatkozott rendelet (25) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 20. cikkének (2) bekezdését megszorítóan kell értelmezni, amely állásponttal, a portugál kormányt kivéve, az észrevételeket előterjesztő valamennyi fél egyetért.

26. A jelen ügyéhez hasonló körülmények között ez azt jelenti, hogy a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban a kérelmező által megadott adatokat illetően nem kellene megnyílnia a felülvizsgálati útnak, ha az adósnak (különösen, ha a jelen esethez hasonlóan egy szakemberről van szó) az érvényesen kézbesített európai fizetési meghagyás vizsgálatakor már lehetősége volt megállapítani, hogy valamely adat, amelyre a kibocsátó bíróság támaszkodott (azaz a kérelmező által megadott valamely adat) pontatlan, helytelen vagy valótlan volt. Egyetértek tehát a Thurner Hotel és az osztrák kormány álláspontjával abban, hogy nem lehet a meghagyás felülvizsgálatát igazoló „különleges körülménynek” minősíteni azt a valótlan vagy pontatlan adatot, amelyet az adós az ellentmondásban kifogásolhatott volna. Végeredményben úgy vélem, hogy azon „valótlan adatok” körét, amelyre az 1896/2006 rendelet hivatkozik, azokra az adatokra kell korlátozni, amelyek valótlansága vagy pontatlansága ténylegesen egy későbbi időpontban, a hivatkozott rendelet 16. cikkének (2) bekezdése szerinti határidő lejártát követően derül ki vagy csak ekkor kerül az adós olyan helyzetbe, hogy azt felismerhesse, amely helyzetet az egyes esetekben a nemzeti bíróságnak kell megvizsgálnia.

27. Közbenső következtetésként tehát megállapítom, hogy csak akkor állnak fenn e „különös körülmények”, amelyek lehetővé teszik, hogy az adós kérje az európai fizetési meghagyás felülvizsgálatát az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdése alapján, ha az említett meghagyás a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott olyan adatokon alapul, amelyek ténylegesen utóbb, az ellentmondási határidő lejártát követően valótlannak vagy pontatlannak bizonyultak, ezt pedig minden esetben az adósnak kell bizonyítania. Másképpen fogalmazva, nincs szó a felülvizsgálatot igazoló „különleges körülményekről”, ha a meghagyás a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott olyan adatokon alapul, amelyek valótlanságát vagy pontatlanságát az adósnak lehetősége volt megállapítani az említett rendelet 16. cikkének (2) bekezdése által az ellentmondás előterjesztésére megállapított határidőn belül, amit a nemzeti bíróságnak kell vizsgálnia.

28. Véleményem szerint a továbbiakban kifejtendő indokok miatt az a körülmény sem eredményez eltérő megállapítást, amely szerint a meghagyást kibocsátó bíróság hatásköre az, amely a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott valótlan vagy pontatlan adatoktól függ, amint az a Handelsgericht Wien által előterjesztett tényállás szerint történt.

29. Ahogy azt az 1896/2006 rendelet (16) preambulumbekezdése megállapítja, „a bíróságnak a[z európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti] kérelmet – beleértve a joghatóság kérdését […] is – a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott tájékoztatás alapján kell megvizsgálnia”, anélkül hogy bírónak kellene az említett vizsgálatot elvégeznie. [8] Azon feltételek között, amelyeket az 1896/2006 rendelet 8. cikke szerint azon bíróságnak, amelyhez európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet nyújtottak be, meg kell vizsgálnia az adott formanyomtatvány alapján, a joghatóság is szerepel (a hivatkozott rendelet 6. cikke). E tekintetben az európai fizetési meghagyás iránti kérelmet

7 — Az ellentmondás alapvető következménye az 1896/2006 rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szerint, hogy az eljárás a származási tagállam bíróságai előtt folytatódik az adott polgári jogi eljárás szabályai szerint. Az említett eljárás keretében vitatható például a joghatóság kérdése, különösen, ami a jelen ügyet illeti, a felek megállapodása szerinti joghatósági kikötés érvényessége és hatálya.

8 — Mi több az 1896/2006 rendelet 8. cikke megengedi, hogy az említett vizsgálat automatizált eljárással is lefolytatható legyen.

megvizsgáló szerv annak megállapítására szorítkozik, hogy az 1896/2006 rendelet I. mellékletében meghatározott „A” formanyomtatványban a kérelmező által megadott, a bíróság joghatóságának alapjára vonatkozó számkód (a lehetséges 13 kód közül) helytállónak tűnik-e a 44/2001 rendeletben [9] foglaltakra figyelemmel, amely rendeletre az 1896/2006 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése a bíróság joghatóságával kapcsolatban utal. [10]

30. Másrészről, mivel az európai fizetési meghagyást az adós számára az 1896/2006 rendelet V. mellékletének „E” formanyomtatvány formájában kézbesítették, annak c) pontjában látványosan kiemelve nemcsak arról tájékoztatták, hogy harminc napon belül ellentmondással élhet, és hogy ennek elmaradása milyen jogkövetkezményekkel jár, hanem arról is, hogy „ezt a fizetési meghagyást a bíróság kizárólag a jogosult által nyújtott tájékoztatás alapján bocsátotta ki, amelyet a bíróság nem ellenőrzött”.

31. Ezért, mivel a kérdést előterjesztő bíróság szerint a fizetési meghagyást érvényesen kézbesítették a Thomas Cook részére, jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a hivatkozott társaságnak a kézbesítés időpontjától kezdődően (ekkortól kell számítani az ellentmondási határidőt) tudomása volt arról, hogy az említett meghagyást kizárólag az 1896/2006 rendelet I. mellékletének „A” formanyomtatványában a Thurner Hotel által megadott adatok alapján bocsátották ki. Következésképpen, bár az iratokban nem szerepel, hogy a Thomas Cook ténylegesen megkapta-e a hivatkozott „A” formanyomtatvány egy példányát, az említett belga társaság feltételezhette, hogy a Thurner Hotel kérelmében nem adott tájékoztatást a felek között létrejött joghatósági kikötés fennállásáról (mivel a meghagyást osztrák, nem pedig genti bíróság bocsátotta ki), továbbá azt, hogy az a szerv, amely a formanyomtatványban szereplő adatok alapján a vizsgálatot végezte, nem feltétlenül tudott az említett kikötés fennállásáról. [11]

32. Ezenkívül, tekintettel arra, hogy a 44/2001 rendelet 24. cikke általános jelleggel elfogadja a joghatóságról való hallgatólagos megállapodást, ha az alperes megjelenik egy olyan bíróság előtt, amely nem azonos a felek által eredetileg kikötött bírósággal, [12] e tekintetben úgy vélem, hogy nem minősíthető minden további nélkül a hivatkozott (25) preambulumbekezdés értelmében vett „valótlan adatnak” az a körülmény, hogy az európai fizetési meghagyást kérelmezője – az adós reakcióját várva – az osztrák bíróság joghatóságát a kötelezettségek teljesítésének helyére (a 44/2001 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése) alapította. [13] Ahogy azt a Bíróság már kimondta a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i

9 — Konkrétan az 1896/2006 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése – a jelen ügyet illetően (amelyben fogyasztó egyáltalán nem érintett) – úgy rendelkezik, hogy „e rendelet alkalmazásában a joghatóságot a közösségi jog vonatkozó szabályaival, különösen a 44/2001/EK rendelettel összhangban kell meghatározni”. A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendeletet (HL L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.) 2015. január 10-i hatállyal felváltotta az 1215/2012 rendelet, amelyet a jelen ügy tényállásának időpontjában nem volt alkalmazható.

10 — Kormann szavaival megfogalmazva: „kizárólag egy valószínűségi vizsgálatnak van helye a főkövetelésre vonatkozó adatok alapulvételével” (Kormann, J. M., *Das neue Europäische Mahnverfahren im Vergleich zu den Mahnverfahren in Deutschland und Österreich*. Jéna: Jenaer Wissenschaftliche Verlagsgesellschaft, 2007., 96. o.).

11 — Figyelembe kell venni, hogy az 1896/2006 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerint az európai fizetési meghagyás kérelmezőjének ebben a szakaszban csak a követelést alátámasztó bizonyítási eszközök *ismertetését* kell biztosítania oly módon, hogy több mint valószínű, hogy a 8. cikkben hivatkozott vizsgálat elvégzésének időpontjában még a felek között létrejött szerződés sem áll azon bíróság rendelkezésére, amelyhez a kérelmet benyújtották.

12 — A hivatkozott rendelet 24. cikke lehetővé teszi, hogy annak ellenére, hogy a felek megállapodtak egy joghatósági kikötésben, a felperes keresetet indíthat a megállapodásban foglaltaktól eltérő bíróság előtt, az alperes pedig hallgatólagosan elfogadhatja e bíróság joghatóságát azáltal, hogy megjelenik előtte, amely érvényesen hatályon kívül helyezi a korábban megállapított joghatósági kikötést (kivéve a 44/2001 rendelet 22. cikke szerinti kizárólagos joghatóság eseteiben). E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy „az európai fizetési meghagyással szembeni olyan ellentmondás, amely nem vitatja a származási tagállam joghatóságát, nem tekinthető a 44/2001/EK tanácsi rendelet 24. cikke értelmében vett perbe bocsátkozásnak”, még akkor sem, ha az alperes ellentmondásában az ügy érdemére vonatkozó nyilatkozatot tett (Goldbet Sportwetten-ítélet, C-144/12, EU:C:2013:393). Lásd szintén: általános jelleggel a szóban forgó 24. cikkről a Cartier parfums-lunettes és Axa Corporate Solutions assurances ítélet, C-1/13, EU:C:2014:109, 34. és az azt követő pontok.

13 — Figyelembe véve továbbá, hogy a Thurner Hotel vitatja a Thomas Cook által hivatkozott joghatósági kikötés fennállását (lásd: a Thurner Hotel észrevételeinek 2. és 3. pontját).

Egyezmény (Brüsszeli Egyezmény) azonos rendelkezéseivel kapcsolatban,[14] „az Egyezmény általános rendszerével vagy céljaival kapcsolatban nincs ok annak megállapítására, hogy [a 44/2001 rendelet 23. cikke] 17. cikke értelmében vett joghatósági kikötés esetén nem vihetnék jogvitájukat saját döntésük alapján az említett kikötés által előírthoz képest eltérő bírósághoz”[15].

33. Figyelembe kell venni azt is, hogy a felek megállapodása szerinti általános szerződési feltételekben rögzített ilyen rendelkezés puszta léte nem jelenti azt, hogy ez a hivatkozott rendelet 23. cikke alapján érvényes is.[16] A felek közötti vita esetén az alaki érvényesség megállapítása alaposabb vizsgálatot igényel az ügyet elbíráló bíróság részéről, mint az 1896/2006 rendelet 8. cikke szerint eljáró bíróságtól, még akkor is, ha az európai fizetési meghagyás iránti kérelem formanyomtatványában tájékoztatták az ilyen rendelkezés fennállásáról. Ezért úgy vélem, hogy amennyiben az európai fizetési meghagyás kibocsátását kérelmezőnek kétségei vannak az általános szerződési feltételekben foglalt joghatósági kikötés érvényességét vagy hatékonyságát illetően, nem köteles arra hivatkozni az európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet tartalmazó formanyomtatványban, mivel e kérdéseket semmi esetre sem lehet az európai fizetési meghagyásos eljárás keretében megvitatni.

34. Álláspontom szerint ezért ilyen esetben csak akkor állnak fenn olyan „különleges körülmények”, amelyek lehetővé teszik, hogy az adós kérje az európai fizetési meghagyás felülvizsgálatát az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdése szerint, ha az említett meghagyás a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott olyan adatokon alapul, amelyek ténylegesen utóbb, az ellentmondási határidő lejártát követően valótlannak vagy pontatlannak bizonyultak, még akkor is, ha a bíróság joghatósága függ azoktól, különösen, ha a kérelmező elmulasztott tájékoztatást adni a felek között megállapodott esetleges bírósági joghatósági kikötésről.

35. Következésképpen úgy vélem, hogy a Handelsgericht Wien által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a jelen ügy körülményei között úgy kell értelmezni az 1896/2006 rendelet 20. cikkének (2) bekezdését a rendelet (25) preambulumbekezdésével összefüggésben, hogy pusztán az alapján, hogy az európai fizetési meghagyást a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott valótlan vagy pontatlan adatok alapján bocsátották ki – még akkor is, ha azoktól függ a bíróság joghatósága, különösen, ha a kérelmező elmulasztott tájékoztatást adni a felek között megállapodott esetleges bírósági joghatósági kikötésről –, nem állnak fenn olyan „különleges körülmények”, amelyek lehetővé teszik, hogy a kötelezett, akinek a részére az említett meghagyást érvényesen kézbesítették, kérje ennek bírósági felülvizsgálatát; mindez alól azonban kivételt képez, ha az adós bizonyítani tudja a nemzeti bíróság előtt, hogy ténylegesen csak a hivatkozott rendelet 16. cikkének (2) bekezdése szerinti ellentmondási határidő lejártát követően szerzett tudomást a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott adatok valótlanságáról vagy pontatlanságáról.

14 — HL 1972. L 299., 32. o. (spanyol változat: HL 1990. C 189., 2. o.), az új tagállamoknak ezen egyezményhez való csatlakozásáról szóló egyezményekkel módosított változata szerint.

15 — Elefanten Schuh ítélet, 150/80, EU:C:1981:148, 10. pont. Lásd szintén: ČPP Vienna Insurance Group ítélet, C-111/09, EU:C:2010:290, 21. és azt követő pontok. Ennél a pontnál emlékeztetni kell arra is, hogy a 44/2001 rendelet 35. cikkének (1) bekezdése nem veti el az olyan határozat elismerését, amelyet ugyanazon rendelet 23. cikke szerint elfogadott joghatósági kikötés figyelmen kívül hagyásával hoztak. Kizárólag azon határozatok elismerését tagadja meg, amelyeket a hivatkozott rendelet II. fejezete 3. szakaszának (joghatóság biztosítási ügyekben), 4. szakaszának (joghatóság fogyasztói szerződések esetén) és 6. szakaszának (kizárólagos joghatóság) megsértésével fogadtak el, valamint a 72. cikkben meghatározott határozatok elismerését.

16 — Lásd e tekintetben: Mankowski, P., „Artikel 23 Brüssel I-VO”, in.: Rauscher, T., (szerk.): *Europäisches Zivilprozess- und Kollisionsrecht – EuZPR / EuIPR.*, München: Sellier, 2006., 411. és az azt követő oldalak, különösen a 16. és az azt követő pontok.

V – **Végkövetkeztetések**

36. A fenti megfontolások alapján azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Handelsgericht Wien által előterjesztett kérdéseket a következőképpen válaszolja meg:

„A jelen ügy körülményei között úgy kell értelmezni az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló, 2006. december 12-i 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 20. cikkének (2) bekezdését a rendelet (25) preambulumbekezdésével összefüggésben, hogy pusztán az alapján, hogy az európai fizetési meghagyást a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott valótlan vagy pontatlan adatok alapján bocsátották ki – még akkor is, ha azoktól függ a bíróság joghatósága, különösen, ha a kérelmező elmulasztott tájékoztatást adni a felek között megállapodott esetleges bírósági joghatósági kikötésről –, nem állnak fenn olyan »különleges körülmények«, amelyek lehetővé teszik, hogy a kötelezett, akinek a részére az említett meghagyást érvényesen kézbesítették, kérje ennek bírósági felülvizsgálatát; mindez alól azonban kivételt képez, ha az adós bizonyítani tudja a nemzeti bíróság előtt, hogy ténylegesen csak a hivatkozott rendelet 16. cikkének (2) bekezdése szerinti ellentmondási határidő lejártát követően szerzett tudomást a kérelmet tartalmazó formanyomtatványban megadott adatok valótlanságáról vagy pontatlanságáról.”